

**Fővárosi Törvényszék
mint másodfokú bíróság**

6. Mpf. 690141/2015/2.

FŐVÁROSI KÖZIGAZGATÁSI ÉS MUNKAÜGYI BÍRÓSÁG MUNKÁJÁRNYI ÜGYSZÁK 3.	
FŐLAJSTROMSZÁM PERZÓIRATON	
Postán / Gyűjtőládába / Személyesen / E-mailen / Faxon	
Érkezett:	2015 -07- 10
PÉLDÁNY:	IV.....
MELLÉKLET:	KÖZTUK:.....
FŐLAJSTROMSZÁM: UTOIRATON	

Ügyszám:
Érkezett: 2015 JÚL. 17.
Ügyint: Mell:

A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság

a [redacted] Ügyvédi Iroda [redacted]
[redacted] által képviselt
Bölcsődei Dolgozók Demokratikus Szakszervezete [redacted] I. rendű,
Független Egészségügyi Szakszervezet [redacted] II. rendű,
Szociális Dolgozók Munkástanácsa [redacted] III. rendű,
Szociális Munkások Demokratikus Szakszervezete [redacted] IV.
rendű,
Szociális Területen Dolgozók Szakszervezete [redacted] V. rendű,
Autonóm Területi Szakszervezet [redacted] VI. rendű
kérelmezőnek,

[redacted]
[redacted]
Magyar Kormány (1055 Budapest, Kossuth tér 1 - 3.) kérelmezett ellen

még elégséges szolgáltatás megállapítása iránt indított nem peres eljárásban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 37. Mpk. 50.039/2015/5. sorszámú, 2015. június 10-én meghozott végzése ellen, a kérelmezett által 7.; 8. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

v é g z é s t :

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja azzal a pontosítással, hogy az elsőfokú költséget a kérelmezett köteles fizetni a kérelmezőknek, valamint a hajléktalan személyek nappali melegedői a sztrájk ideje alatt nem nyitnak ki, a hajléktalan személyek nappali melegedőire kizárólag a 7. melléklet vonatkozik, továbbá a bölcsődei alkalmazottakat a még elégséges szolgáltatási kötelezettség nem terheli.

A még elégséges szolgáltatások mértéke az alábbiak szerint alakul:

I. Gyermekjóléti Szolgálatok és Központ (3. sz. melléklet) esetében

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek

A sztrájk ideje alatt csak a krízishelyzetben lévő gyermeket fogadnak. A gyermekek szülei a sztrájkról előzetesen tájékoztatást kapnak.

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

Egy munkatárs ügyeleti szolgálatot biztosít.

A felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

A magatartásával, testi, lelki, értelmi fejlődését veszélyeztető, a szabadidejét az utcán töltő, kallódó, csellengő gyermek speciális segítése.

Ellátás és felügyelet nélkül maradó gyermek lakóhelyre történő visszakerülésének elősegítése, szükség esetén átmeneti gondozásának vagy gyermekvédelmi gondoskodásban részesítésének kezdeményezése.

Gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál jelzés, hatósági eljárás kezdeményezése gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.

A válsághelyzetben levő várandós anyát tájékoztatják az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról, szükség esetén segítséget nyújtanak a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutáshoz.

A gyermekjóléti szolgálat a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló várandós anyának segítséget nyújt, valamint tájékoztatást ad a gyermeknek az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokba történő elhelyezésének lehetőségéről, és annak jogi következményeiről.

Tájékoztatják az illetékes védőnőt, ha a várandós anya válsághelyzetben van. Gyámhivatal felé jeleznek, ha az általuk gondozott családban hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.

Krízishelyzet esetén jelzéssel élnek a gyámhivatal felé.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

Egy munkatárs ügyeleti szolgálatot biztosít.

Krízishelyzetek elhárítását kivéve az intézmény nem fogadja az ellátottakat.

5 napot meghaladó sztrájk esetén:

Egy munkatárs ügyeleti szolgálatot biztosít.

Krízishelyzetek elhárítását kivéve az intézmény nem fogadja az ellátottakat.

Az intézmény a helyi sztrájkbizottsággal egyeztetve kizárólag 13 óra után fogad ellátottat, amiről jegyzőkönyvet készít.

II. Házi segítségnyújtás (4. sz. melléklet) esetében

A sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

2 órás figyelmeztető sztrájk alkalmával:

A teljes ellátás szünetelhet, a figyelmeztető sztrájk ideje alatt, vagy

a munkáltatóval egyeztetve előzetesen meg kell jelölni gondozónként azokat az ellátottakat, akinek az ellátása elmarad a 2 órás időtartam figyelembevételével.

A gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon előzetesen tájékoztatja a szolgáltatás sztrájk miatti elmaradásáról, a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről.

A sztrájk alatti szolgáltatás terjedelme:

Az életet veszélyeztető helyzet kialakulása elkerülésének biztosítása.

Halaszthatatlan esetben ügyintézés az ellátott érdekeinek védelmében.

Segítségnyújtás veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében és a kialakult veszélyhelyzet

elhárításában.

Ágyazás, váladékkal szennyezett ágy áthúzása.

Gyógyszeradagolás, a szedésének ellenőrzése.

Vérnyomás és vércukor mérése rosszullet vagy annak gyanúja esetén.

A házi orvos írásos rendelésén alapuló terápia követése.

Az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

- A házi gondozó a szokott időpontban megjelenik az igénybe vevő lakóhelyén.
- Segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében.
- Akut rosszullet kezelése a helyben szokásos eljárásrendnek megfelelően, orvos értesítése.
- Az orvos által kötelezően előírt, szigorú időponthoz kötött ápolási feladatok elvégzése.

Az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátás:

- Segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában.
- Orvos, mentő hívása.
- A helyzetnek megfelelő eljárásrend betartása.
- Az orvosi utasítás végrehajtása.

Az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet esetén a kialakult helyzetnek megfelelően:

- A helyben alkalmazott szabályzat szerinti eljárásrend maradéktalan betartása.
- A tűzoltóság, rendőrség hívása.

Gonдозási napló vezetése:

- A gonдозási naplóba bejegyzésre kerül a sztrájk, valamint annak ideje.
- A sztrájk ténye műszakonként a naplóba bejegyzésre kerül.
- Rögzítésre kerül, hogy az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító tevékenységek közül melyeket kellett elvégezni.
- A rendkívüli esetek rögzítése.
- A sztrájk időtartamának elmúltával a naplóba rögzítésre kerül „A SZTRÁJK VÉGE”.
- Segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában szerinti megjelenést a szokásos módon igazoltatni kell az igénybe vevővel.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

A 2 órás sztrájk címszó alatt rögzítettek „A teljes ellátás szünetelhet, a figyelmeztető sztrájk ideje alatt” kivételével, továbbá

mosdatás,
öltöztetés,
inkontinens beteg ellátása,
száj, fog- és protézisápolás,
inkontinencia termék alatti bőrfelületre korlátozva bőrápolás,
etetés, itatás,
mozgatás ágyban,
felfekvés kezelés,
sebellátás,

halaszthatatlan esetben gyógyszer kiváltása,
hely- és helyzetváltoztatás segítése lakáson belül.

Azon igénybe vevő esetén, aki egyedül él vagy akivel együtt él szintén házi gondozás keretében gondozásban részesül:

határidőhöz kötött halaszthatatlan hivatalos ügyek intézése,
szokásos időpontban bevásárlás, ami az alapvető élelmiszerek beszerzésére korlátozódik, a következő bevásárlás időpontjáig elegendő mennyiségben (az élvezeti cikkek beszerzése, így a szeszes ital, üdítőital, kávé, dohányáru, gyümölcsök, valamint a tisztítószeres és tartós fogyasztási cikkek beszerzését szüneteltetni kell).

5 napot meghaladó sztrájk alkalmával:

Az 1 - 5 napos sztrájk alkalmával végzett tevékenységek, továbbá

- az egészség megőrzésére irányuló aktív szabadidős tevékenységben való közreműködés hetente egyszeri alkalommal,
- hetente egyszer fürdetés,
- ágyazás, kéthetente egyszer ágyhúzás,
- haj, hetente egyszer arcszőrzet ápolás,
- körömápolás, bőrápolás.

III. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és diszpécser szolgáltatás (5. sz. melléklet) esetében

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

- a gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon, előzetesen tájékoztatja a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről,

- jelzés esetén az eljárási rendnek megfelelő intézkedéseket meg kell tenni, ezen belül:

orvos, mentő hívása

a helyzetnek megfelelő eljárási rend betartása, a segítségnyújtás a folyamat beírásának megfelelően,

az orvosi utasítás végrehajtása,

tűzoltóság, rendőrség hívása.

- eseménynapló vezetése az alábbiak szerint:

a naplóba nagybetűs beírással bejegyzésre kerül „SZTRÁJK” és annak ideje,

a sztrájk ténye műszakonként bejegyzésre kerül,

zárva tartás rögzítése, továbbá „a jelzés esetén az eljárási rendnek megfelelő

intézkedéseket meg kell tenni” alatt szereplő tevékenységek közül melyeket kellett adott helyen elvégezni,

sztrájk időtartamának elmúltával naplóba történő bejegyzés „SZTRÁJK VÉGE”.

IV. Szociális alapszolgáltatás (6. sz. melléklet) esetében

Sztrájk alatt végzett tevékenységek az ellátási formának megfelelően:

2 órás figyelmeztető sztrájk alkalmával:

a teljes szolgáltatás szünetelhet, amennyiben a sztrájk tartamába esik a szolgáltatás nyújtásának időpontja,

a gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon, előzetesen tájékoztatja a szolgáltatás sztrájk miatti elmaradásáról, a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről,

amennyiben fogadják az igénybe vevőket, az alábbiak betartása:

az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében,

akut rosszullét kezelése, a helyben szokásos eljárásrendnek megfelelően, orvos értesítése,

az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátás:

segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában,

orvos, mentő hívása,

a helyzetnek megfelelő helyi eljárásrend betartása,

az orvosi utasítás végrehajtása.

az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet esetén a kialakult helyzetnek megfelelően:

a helyben alkalmazott szabályzat szerinti eljárásrend maradéktalan betartása,

a tűzoltóság, rendőrség hívása,

dokumentáció vezetése:

a dokumentációba bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK” és annak ideje,

a sztrájk ténye műszakonként bejegyzésre kerül,

a naplóba rögzíteni kell a zárva tartást, valamint azt, hogy az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzésével kapcsolatos tevékenységek közül melyeket kellett elvégezni,

a dokumentációban rögzítendőek még az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzésével,

valamint az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő,

illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését

biztosító ellátásokkal összefüggő rendkívüli esetek,

sztrájk időtartamának elmúltával be kell jegyezni: „SZTRÁJK VÉGE”.

1 - 5 napos, és azt meghaladó sztrájk alkalmával:

a 2 órás sztrájk esetén végzett tevékenységek azzal a kivétellel, hogy „a teljes szolgáltatás szünetelhet, amennyiben a sztrájk tartamába esik a szolgáltatás nyújtásának időpontja”.

V. Hajléktalanok nappali ellátása (7. sz. melléklet) esetében

Sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

az életet veszélyeztető helyzet kialakulásának elkerülését jelentő tevékenységek,

állandó felügyelet biztosítása nyitva tartás esetén,

az ügyfelek tájékoztatása a legközelebbi nyitva lévő melegedési lehetőségről.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

Minden munka felfüggeszthető a sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek kivételével.

Az intézmény nem fogadja az ellátottakat.

5 napot meghaladó sztrájk alkalmával:

Minden munka felfüggeszthető a sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek kivételével.

Amennyiben fogadnak ellátottat, az alábbi tevékenységek elmaradnak:

foglalkoztatás,

fent járó ellátottaknak étel felszolgálása, szennyes edény összeszedése, mosogatás, takarítás, karbantartói tevékenység, személyszállítás, orvoshoz kísérés, ügyintézés, dokumentáció vezetése, mentálhigiénés tanácsadás, konzultáció.

Események dokumentálása:

Eseménynapló vezetése, a naplóba bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK” és annak ideje. A naplóba rögzítésre kerül, mely tevékenységek maradnak el. Ezen felül az ellátást igénylő akut és rendkívüli esetek kerülnek beírásra.

VI. Szakosított ellátást (bentlakást) nyújtó intézmények (8. sz. melléklet) esetében

A sztrájk ideje alatt végzett tevékenységek:

2 órás figyelmeztető sztrájk alkalmával:

A gondozottat és hozzátartozóját a szolgáltató a helyileg szokásos módon, előzetesen tájékoztatja a szolgáltatás sztrájk miatti elmaradásáról, a sztrájk időtartamáról, az elégséges szolgáltatás terjedelméről.

Az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

az állandó felügyelet, segítségnyújtás az ellátást igénybe vevőt érintő veszélyhelyzet kialakulásának megelőzésében,

akut roszullét kezelése a helyben szokásos eljárásrendnek megfelelően, orvos értesítése, az orvos által kötelezően előírt szakápolási feladatok elvégzése, a váladékkal szennyezett textília cseréje, a váladékkal szennyezett felületek fertőtlenítése, a megfelelő környezeti hőmérséklet (fűtés) biztosítása, vezetékes ivóvíz biztosítása.

Az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátás:

segítségnyújtás a kialakult veszélyhelyzet elhárításában, orvos, mentő hívása, a helyzetnek megfelelő helyi eljárásrend betartása, az orvosi utasítás végrehajtása.

Az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet esetén, a kialakult helyzetnek megfelelően:

a helyben alkalmazott szabályzat szerinti eljárásrend maradéktalan betartása, a tűzoltóság, rendőrség hívása.

Eseménynapló vezetése:

naplóba nagybetűs írással bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK” és annak ideje, a sztrájk ténye műszakonként bejegyzésre kerül,

naplóban rögzítendő, hogy az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás alatt szereplő tevékenységek közül melyeket kellett elvégezni,

naplóban rögzítendő az egészséget veszélyeztető helyzet (krízis) esetén az életmentő, illetve a további súlyos vagy maradandó egészségkárosodás megelőzését biztosító ellátással, az életet, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzettel kapcsolatos rendkívüli esetek,

a sztrájk időtartamának elmúltával a naplóba nagybetűs írással bejegyzésre kerül a „SZTRÁJK VÉGE”.

1 - 5 napos sztrájk alkalmával:

A 2 órás sztrájk alatt felsoroltak, valamint

további az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztető helyzet megelőzését biztosító ellátás:

az önállóan táplálékbevitelre képtelen személyek etetése, itatása a szükséges gyakorisággal, ételek adagolása,

a korlátozott mozgásképeségű személyek részére az étel és folyadék felszolgálása a szokásos időben, a szennyes edény összeszedése,

a mozgásképtelen személyek mobilizálása,

inkontinencia esetén az inkontinencia-termék cseréje, a bőr védelme, az arra önállóan képtelen személyek esetén,

a váladékkal szennyezett textília cseréje,

a váladékkal szennyezett felületek fertőtlenítése,

a megfelelő környezeti hőmérséklet (fűtés),

vezetékes ivóvíz,

járdák jégmentességének biztosítása,

továbbá

a határidőhöz kötött (halaszthatatlan) hivatalos ügyek intézése,

kétnaponta fekvők esetén fésülés,

háromnaponta tiszta ruhával való feltöltés, mosás, vasalás, környezeti rend biztosítása (ágyazás, takarítás),

kétnaponta mosdatás.

5 napot meghaladó sztrájk idején

Az 1 - 5 napos sztrájk alkalmával végzett tevékenységek, továbbá:

hetente fürdetés, borotválás

2 hetente ágyneműcsere.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy 15 napon belül fizessen meg a kérelmezőknek 6250 (hatezer-kettőszázötven) Ft másodfokú költséget.

A le nem rótt 5.100 (ötezer-egyszáz) Ft fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a kérelmezők által megtartandó sztrájk ideje alatt a még elégséges szolgáltatás a jelen végzés elválaszthatatlan részét képező 1/28. számú irat 3 – 8. számú

mellékletei azzal, hogy a 6. számú melléklet 2. a) pontja a 2 órás sztrájk alkalmával 1) b) – g) pontban végzett tevékenységek; a hajléktalan személyek nappali melegedőjére kizárólag a 7. sz. melléklet vonatkozik; a 7. sz. melléklet szerint a hajléktalan személyek nappali melegedői a sztrájk ideje alatt nem nyitnak ki; a 8. sz. melléklet I. 1. b) (4) pontja szerint az orvos által kötelezően előírt szakápolási feladatok elvégzése, valamint a 2. c) (4) kétnaponta mosdatás.

Kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg (helyesen) a kérelmezőknek 10000 Ft költséget, míg az eljárási illeték vonatkozásában az állam teherviseléséről határozott.

Indokolásában tényként állapította meg, hogy a kérelmezők a szociális ágazatban dolgozók gazdasági és szociális érdekeinek érvényesítésére 2013. november 21-én sztrájkbizottságot hoztak létre. A kérelmezettet az egyeztetéseken az Emberi Erőforrások Minisztériuma (a továbbiakban EMMI) képviselte. A felek között 2013. december 4. és 2015. május 5. napja között eredménytelen tárgyalások folytak. A sztrájkbizottság 2013. december 19-én kérte először a még elégséges szolgáltatásról szóló tárgyalások megkezdését, egyúttal átadva a kérelmezett részére az általa javasolt mértékről szóló ajánlatot. A kérelmezett 2014. január 19-én tájékoztatta a sztrájkbizottságot a javaslatról kialakított szakmai véleményéről, és a körben a szolgáltatás tartalmának közös kialakítására szóbeli megbeszélést javasolt. Az ezt követő egyeztetéseken azonban e vonatkozásban tárgyalások nem folytak. A sztrájkbizottság 2014. november 15-én kifejezetten kérte, hogy egyeztessenek a még elégséges szolgáltatásról, majd ezt a kérelmét 2014. december 15. napján megismételte. A tárgyalások 2015. február 10-i folytatását követően a felek a még elégséges szolgáltatásról többször egyeztettek, de közöttük megállapodás nem jött létre.

Az egyeztetések során a kérelmezett véleményét figyelembe véve a kérelmezői javaslat részben átdolgozásra is került. A kérelmezett az átdolgozott javaslatot részletesen véleményezte, majd 2015. április 7. napján arról tájékoztatta a sztrájkbizottságot, hogy a még elégséges szolgáltatások körében csak az egyes területek adminisztratív ellátását tartja felfüggeszhetőnek, bár azok közül is néhányának az elmaradása finanszírozási kiesést jelent a szolgáltatók számára, amely további fenntartási nehézségeket fog okozni. A sztrájkbizottság nem fogadta el a kérelmezett álláspontját.

A kérelmezők kérelmükben a szociális ágazatban megtartandó sztrájk idején biztosítandó még elégséges szolgáltatás mértékének megállapítását kérték azzal, hogy annak kialakításánál a bíróság vegye alapul az általuk előterjesztett végső javaslatot.

Álláspontjuk szerint a gyermekek napközbeni ellátása nem sorolható a lakosságot alapvetően érintő tevékenység fogalma alá. A 0 – 3 éves gyermekek esetében a sztrájk ideje alatt a családi környezetben történő gondoskodást tartották irányadónak, mivel ebben a gyermekcsoportban nem lehet a gondozási – nevelési tevékenységet korlátozni. A gyermekvédelmi szakellátás kapcsán, a tevékenység jellege miatt sztrájkot nem láttak kivitelezhetőnek.

Javaslatuk két csoportba sorolva tartalmazta a szolgáltatásokat, külön meghatározva a sztrájk ideje alatt változatlanul elvégzendő, illetve elmaradó tevékenységek körét a sztrájk időtartamának alakulása szerinti bontásban oly módon, hogy az elégséges szolgáltatások köre az időtartammal párhuzamosan növekszik.

Javaslatuk a gyermekjóléti szolgálatokra és központra (I.), a házi segítségnyújtásra (II.), a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás és diszpécserszolgáltatásra (III.), a szociális alapszolgáltatásra (IV.), a hajléktalanok nappali ellátására (V.), a szakosított ellátást (bentlakást) nyújtó intézményekre (VI.) terjedt ki.

A kérelmezett ellenkérelmében a kérelemben foglaltak elutasítását indítványozta.

Véleménye szerint a szociális, gyermekjóléti – gyermekvédelmi területen – az ellátotti csoportok súlyos veszélyeztetése nélkül – a még elégséges szolgáltatás az egyes szakmai előírások teljes körű betartása. Egyetlen munkaköri elemként az egyes területek adminisztratív feladatainak ellátásában,

annak felfüggesztésében látott mozgásteret azzal, hogy egyes elemek elmaradása a szolgáltatások fenntartói számára teremthetnek olyan helyzetet, ami a finanszírozás kiesése révén további fenntartási nehézséget okozhat.

A javaslattal összefüggésben a tevékenységek más-más perspektívából való meghatározását, eltérő szövegezését, így a nem egyértelmű tartalmat sérelmezte. Ezt meghaladóan az egyes területeket érintően is megfogalmazott konkrét kifogásokat.

Az elsőfokú bíróság a kérelmet a sztrájkról szóló 1989. évi VII. törvény (a továbbiakban Sztv.) 4. § (2), (3) bekezdésében, a Kúria 1/2013. (IV. 08.) KMK véleménye II/3. pontja felhívása mellett túlnyomó részt megalapozottnak találta.

Hangsúlyozta; miután az Sztv. a még elégséges szolgáltatások mértékét és feltételeit a jelen eljárással érintett területen nem szabályozza, és a felek e körben megállapodni nem tudtak a szolgáltatások meghatározása során figyelemmel kellett arra lenni, hogy azok valóban és kizárólagosan minimum szolgáltatások legyenek, egyben fenntartsák a nyomás hatását. Biztosítani kell a lakosság alapvető szükségleteinek kielégítését, ugyanakkor ez a sztrájkot nem teheti súlytalanná.

Döntése meghozatalakor abból indult ki, hogy a munkavállalókat, szakszervezeteket megilleti a kollektív cselekvés joga, érdekeik védelmében munkabeszüntetéssel is felléphetnek. A sztrájk csak akkor tölti be a rendeltetését, ha nyomást gyakorol, és annak lehetséges kockázataival az ellenérdekű félnek számolnia kell. Ezek alapján teljességgel alaptalannak és elfogadhatatlannak találta a kérelmezett azon elsődleges ellenkérelmét, amely szerint a szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatások köre az egyes szakmai előírások teljes körű betartása. Annak érdekében, hogy a kérelmezők által tervezett sztrájk hatásos lehessen, a még ~~elégséges szolgáltatások mértékének~~ megállapítása során úgy járt el, hogy a munkabeszüntetéssel esetlegesen együtt járó nehézségek a kérelmezettet is elérhessék.

A még elégséges szolgáltatás megállapításához elsődlegesen azt vizsgálta, hogy mi tekinthető a lakosság alapvető szükségletének. Ennek során osztotta a kérelmezők álláspontját a gyermekek napközi ellátásával kapcsolatosan, azaz ezt nem találta a lakosságot alapvetően érintő tevékenység fogalma alá értendőnek. Megítélése szerint a 0 – 3 éves korú gyermekek ellátása nem a teljes lakosságot érinti, más részről nem tartozik az állam, az önkormányzatok alapvető feladatai közé sem a bölcsődék, sem az egyéb napközbeni ellátást végző intézmények fenntartása. A lakosság a kisgyermekek intézményi napközbeni ellátásának biztosítása nélkül ugyanis nem szenved olyan mértékű hátrányt, mint amely az Sztv. 4. § (2) bekezdésében felsorolt munkáltatók esetében fenyegetné. Mind ezekre tekintettel arra a következtetésre jutott, hogy e körben nem szükséges a sztrájk megkezdését megelőzően a még elégséges szolgáltatás mértékében a feleknek megállapodni, a bíróságnak döntést hozni. Az, hogy a kérelmezők ennek ellenére a munkabeszüntetés egy bizonyos idejétől részleges szolgáltatás nyújtását vállalták, nem szolgálhat kötelező megállapodás, döntéshozatal alapjául.

Kiemelte; a kérelmezők több alkalommal kinyilvánították, hogy (pontosítva) az „Elégséges szolgáltatási javaslat Szociális Ágazati Sztrájkbizottság” című irat tartalmazza azon területet, amelyek tekintetében a munkát be kívánják szüntetni. Az ott fel nem sorolt ágazatokban, tevékenységekben, így a gyermekek átmeneti gondozásában, gyermekvédelmi szakellátásoknál, javítóintézetek vonatkozásában nincs helye sztrájknak. Nem osztotta a kérelmezett azon álláspontját sem, mely szerint azon szociális intézmények, illetve gondozási csoportok esetében sem kerülhet sor sztrájkra, amelyek gyermekek ellátásáról gondoskodnak, miután ezek a területek nem tartoznak az Sztv. 3. § (2) és (3) bekezdésében megfogalmazott esetek közé, továbbá a még elégséges szolgáltatás szükségességéről sem lehet általánosságban dönteni, hanem külön-külön vizsgálandók az egyes területek.

A még elégséges szolgáltatások vonatkozásában az egyes területeket érintően az alábbiakat állapította meg:

I. Gyermekjóléti Szolgálatok és Központ

A kérelmezők vállalták, hogy a sztrájk időtartamától függetlenül biztosítják a krízishelyzetben lévő gyermekek részére a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről – szerinti szolgáltatásokat.

Megítélése értelmében a krízishelyzet fennállásáról mindig a konkrét eset összes körülménye alapján lehet dönteni, amelybe beletartozhat adott esetben a felnőtt kíséret nélkül érkező gyermek is. A krízishelyzetben lévő gyermek segítségét egy állandóan üzemelő, közismert telefonszám hívhatóságával is biztosíthatják. A kérelmezők által a sztrájk ideje alatt ellátni vállalt tevékenységek egyrészt kimerítik a területen ellátandó feladatok közül azt a minimumot, amely a sztrájk megtartása esetén elvárható, másrészt magukban foglalják a kérelmezett által előterjesztett kifogásolt eseteket is.

II. Házi segítségnyújtás

Ezen a területen a kérelmezettnek az 5 napot meghaladó sztrájk esetében az ágyhúzással kapcsolatban felmerült kifogását azért nem találta alaposnak, mert a kérelmezők végső javaslatukban vállalták a váladékkal szennyezett ágyhúzás elvégzését. A kérelmezett további tevékenységek ellátásával kapcsolatos felvetése esetében az 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet – a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (a továbbiakban SzCsM rendelet) – 5. számú mellékletére utalt azzal, hogy az abban felsorolt 34 tevékenység közül a kérelmezők 20 résztevékenység ellátását nem vállalták, míg a kérelmezett csak 8 tevékenység elhagyását tartotta elfogadhatónak. Az általa tett javaslat a tevékenységek 75%-os ellátását követelné meg a kérelmezőktől, ami nincs összhangban a minimális szolgáltatás nyújtásának törvényi kötelezettségével. Az elmaradó szolgáltatások mindenképpen kényelmetlenséget okoznak a gondozottak részére, de életüket, testi épségüket, egészségüket nem veszélyeztetik. Már az 1 napos sztrájk alkalmával is kielégítésre kerülnek az alapvető szükségletek, az ezeken lényegesen túlmenő tevékenység ellátása már a sztrájk céljának megghiúsulásához vezethet.

III. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

E körben a felek között vita nem volt, mert jelzés esetére a kérelmezők vállalták az eljárási rendnek megfelelő intézkedések megtételét.

IV. Szociális alapszolgáltatások

2 órás figyelmeztető sztrájk idejére a teljes szolgáltatás szünetelését megengedhetőnek tartotta, míg az 1- 5 napos, illetve ezt meghaladó időtartamú sztrájknál biztosítani kell a 2 órás sztrájknál felsorolt 1. b) – g) pontban megjelölt tevékenységeket (sztrájkról történő tájékoztatás, fogadás alkalmával veszély-, illetve krízishelyzet elhárítása, dokumentációban sztrájk vezetése). A hajléktalan személyek nappali melegedője tekintetében irányadónak a keresethez csatolt (pontosítva) 28. alszámú irat 7. mellékletét tekintette, míg ezt meghaladóan a kérelmezett kifogásait nem találta alaposnak, mivel a sztrájk ideje alatt végzendő feladatok általános jellegüknél fogva minden alapszolgáltatásra érvényesek. Észlelte, hogy kérelemben a szintén hajléktalan személyekre vonatkozó utcai szociális munka is az alapszolgáltatások körében került elhelyezésre, de ezt e vonatkozásban helyénvalónak értékelte.

V. Hajléktalanok nappali ellátása

A kérelmező javaslata vagylagosan tartalmazta a nyitva tartás tényét, míg a kérelmezett a nyitva tartást, a személyes tisztálkodás lehetőségének biztosítását, és az életet veszélyeztető helyzet kialakulásának elkerülését jelentő tevékenységek ellátását elengedhetetlennek tartotta. A felek nyilatkozata mellett, az SzCsM rendelet 103. §-ában foglaltakra figyelemmel, a nappali melegedő nyitva tartását különösen nyári időszakra nem fogadta el az Sztv. 3. § (3) bekezdésébe tartozónak, miután a személyes tisztálkodás elvégzésére nem csak a nappali melegedő áll rendelkezésre, valamint jogszabályi rendelkezés alapján csak étel melegítésére, nem pedig az ahhoz jutáshoz nyújt lehetőséget.

VI. Bentlakást nyújtó intézmények

Megítélése szerint a szakosított ellátást nyújtó intézményekben – a kérelmezett által javasolt szakmai felügyelet helyett – sztrájk idején az állandó felügyelet elegendő szolgáltatásnak minősül, mivel az életet, testi épséget, egészséget veszélyeztető helyzet esetén kötelező megfelelő szakmai segítséget hívni. E vonatkozásban elfogadta a kérelmezett azon álláspontját, mely szerint az orvos által kötelezően előírt szakápolási feladatok elvégzése minősül megfelelő ellátásnak. A pszichés és mentális állapotuk miatt nem étkezőkkel kapcsolatban megállapította, hogy ők az önálló táplálékbevitelre képtelen személyek körébe tartoznak, és mint ilyenek részére a kérelmezők javaslata tartalmazza az etetés, itatás ellátását a szükséges gyakorisággal. Az alapvető higiéniai szükségleteket illetően – részben osztva a kérelmezett álláspontját – az 1 – 5 napos sztrájk alkalmával előírta a kétnaponta történő mosdatást, míg a fürdetés elvégzése az 5 napot meghaladó sztrájk idejére az ellátandó feladatok között szerepelt.

A túlnyomórészt pervesztes kérelmezettet az 1952. évi III. törvény – a Polgári perrendtartásról, a továbbiakban Pp. – ~~78. §-a~~ alapján kötelezte a (helyesen) kérelmezők költségének megfizetésére figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1), (3) bekezdésében foglaltakra is.

A kérelmezett személyes illetékmenetessége – 1990. évi XCIII. törvény az illetékekről (a továbbiakban Itv.) 5. § – folytán az illetékfizetési kötelezettség körében az állam teherviseléséről határozott.

A végzés ellen a kérelmezett fellebbezéssel élt, és annak megváltoztatásával a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit az elsőfokú eljárásban előterjesztett ellenkérelmének megfelelően, a fellebbezésben foglaltak figyelembe vételével kérte megállapítani.

Kérelmezőket egyetemlegesen kérte kötelezni a fellebbezési eljárásban felmerült költségeinek megtérítésére.

Elsődlegesen változatlanul fenntartotta, hogy a szociális, gyermekjóléti – gyermekvédelmi területen – az ellátotti csoportok súlyos veszélyeztetése nélkül – a még elégséges szolgáltatások körét az egyes szakmai előírások teljes körű betartása jelentheti. Egyetlen – munkabeszüntetéshez kapcsolódó – munkaköri elemként az egyes területek adminisztratív feladatainak ellátásában, annak felfüggesztésében látott mozgásteret azzal, hogy annak egyes elemeinek elmaradása a szolgáltatások fenntartói számára teremthetnek olyan helyzetet, amely a finanszírozás kiesése révén további fenntartási nehézségeket okozhatnak.

Az elsődleges kérelme elvetésének esetére másodlagosan az ellenkérelmében foglaltaknak megfelelően kérte a kérelmezők végső álláspontjának módosításával megállapítani a még elégséges szolgáltatások mértékét és feltételeit.

Az elsőfokú bíróság végzésével összefüggésben kiemelten az alábbiakat észrevételezte:

Nem találta helytállónak az elsőfokú bíróság azon álláspontját, mely szerint a 0 – 3 éves korosztályú gyermekek napközbeni ellátása nem tartozik az állam, így az önkormányzatok alapvető feladatai közé. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban Gytv.) 94. § (2) bekezdése a települési önkormányzat kötelező feladatai közé sorolja a gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását, megszervezését. Így a napközbeni ellátásokra is szükséges megállapítani a minimálisan szükséges szolgáltatások körét.

A VI. Bentlakást nyújtó intézmények vonatkozásában a minimálisan elégséges szolgáltatásokat az ellátottak egyéni szükségleteinek figyelembe vételével tartotta meghatározhatónak oly módon, hogy az egészségügyi, mentális és pszichés állapotukban visszafordíthatatlan változást ne okozzon. Ezt azért találta indokoltnak, mert az elmúlt évek jogszabályi változásai eredményeként az intézményekbe főként speciális, illetve egyéni szükségletű lakók kerülnek, akiknek az ellátása több, személyre szabott feladattal jár. E miatt az állandó felügyelet biztosítása helyett sztrájk idején a szakmai felügyelet biztosítása javasolt.

Miután a gyermekekre vonatkozó jogoknak egyetemlegesen kell érvényesülnie, függetlenül attól, hogy gyermekvédelmi szakellátásban vagy szakosított szociális ellátásban részesülnek, azon szociális intézmények, illetve gondozási csoportok körében sem kerülhet sor sztrájkra, amelyek gyermekek ellátásáról gondoskodnak. Amennyiben ez nem valósul meg, sérül az egyenlő bánásmód követelményének elve.

A II. Házi segítségnyújtás résszel összefüggésben az alapvető higiéniai szükségletek kielégítése kapcsán szükségesnek tartotta annak rögzítését, hogy a váladékkal szennyezett ágyhúzásnak – az ápolási protokollt és az aszepszis szabályait betartva – meg kell történnie minden olyan szennyeződés (akár testváladék, akár egyéb környezeti) esetén, amikor a szennyes ágynemű az ellátott egészségi állapotának alakulására kockázatot jelent. Kiemelte; a nagyfokú izzadás is testváladéknak számít. A szennyezett ágynemű fokozott kockázatot jelent a sebek, sérült bőrfelületek fertőződése és a decubitus kialakulása szempontjából. A decubitus vonatkozásban különösen veszélyeztetettnek tekintette az időseket, mozgásukban korlátozottakat, ágyban fekvőket, cukorbetegeket.

A V. Hajléktalanok nappali ellátása körében észrevételezte, hogy a hajléktalan emberek, különösen az utcán, közterületen életvitelszerűen élők részére egyedül a nappali ellátás nyújt lehetőséget a személyes tisztálkodásra és a ruházat tisztítására. A végzésben említettekkel ellentétben a népegészségügyi hatóság nem biztosít ilyen jellegű, általános fürdési lehetőséget, ennek hiányában pedig közegészségügyi problémák is jelentkezhetnek. Komoly közegészségügyi kockázat az is, ha nem biztosított a nappali melegedőbe bejutás illemhely használata céljából, mert a fővárosban és a nagyvárosokban ilyen ingyenes szolgáltatás nincs. A kényszerű helyzet következményeként a hajléktalan személy akár szabálysértési eljárás alá is vonható lesz. A nappali melegedők pihenésre és közösségi együttlétre is lehetőséget biztosítanak, és a nyári időszakban a hőség miatt ugyanúgy fokozottan szükség van a szolgáltatásra, mint a téli hidegben. A nappali melegedők e mellett egyéb források felhasználásával kiegészítő étkezést is biztosítanak, így sztrájk esetén ettől a lehetőségtől a hajléktalan személyek elesnek. Az ellátottak így kóborlásra kényszerülnek, és nagyobb eséllyel vannak kitéve támadásnak, zaklatásnak.

A VI. Bentlakást nyújtó intézmények rész körében nem fogadta el azt az álláspontot, hogy a szakosított ellátást nyújtó intézményekben szakmai felügyelet helyett az állandó felügyelet is elégséges. Az SzCsM rendelet 2. számú mellékletében meghatározott létszámnormákat szakmai minimumfeltételként tartotta indokoltnak értelmezni. A Kiegészítő szabályok 9. pontja úgy rendelkezik, hogy a tartós bentlakásos intézményekben műszakonként kell a krízishelyzetre, korlátozó intézkedések eldöntésére jogosult 1 főt foglalkoztatni. Az ellátottak alapvető emberi joga az életet, testi épséget veszélyeztető helyzet megelőzése, és a biztonság, amiről sztrájk esetén is gondoskodni kell. A megfelelő szakmai segítség hívásának szükségességét csak szakképzett személy tudja megítélni, ezért a szakmai felügyelet sztrájk alatt is szükséges.

A kérelmezők a fellebbezésre tett észrevételükben az elsőfokú végzés helybenhagyását kérték azzal, hogy a határozat rendelkező része perköltség fizetés körében nyilvánvaló elírást tartalmaz. Perköltség megfizetésére irányuló igényüket továbbra is fenntartották.

A kérelmezett elsődleges kérelme esetében hangsúlyozták, hogy az megegyezik az elsőfokú eljárásban előadottakkal és továbbra sem indokolta az ellátási csoportok súlyos veszélyeztetésének mibenlétét. Egyetértettek az elsőfokú bíróságnak e vonatkozásban kifejtett indokolásával, miszerint a kérelmezett ezen felfogásának elfogadása egyenlő lenne az ágazat dolgozói sztrájkjogának teljes ellehetetlenítésével. A még elégséges szolgáltatás mértékének meghatározásánál a maximális felelősséggel és szakmai hozzáértéssel jártak el elsődlegesen figyelembe véve az ellátottak érdekeit. Ezt támasztja alá az egyes ellátásokhoz kapcsolódó valamennyi tevékenység alapulvételével kidolgozott minimális szolgáltatási feladatsor meghatározása, és azok növelése a sztrájk esetleges elhúzódsának időtartama esetén. Utaltak arra is, hogy a sztrájkot végső eszköznek tekintik, hiszen közel három éve folynak tárgyalások a kérelmezett képviselőivel a nélkül, hogy követeléseik teljesítése tekintetben érdemi előrelépés történt volna. E mellett a szociális ágazat működése már ma is csak az abban dolgozók önfeláldozó, a munkaköri kötelezettségeiket messze meghaladó, az ellátottak érdekeit figyelembe vevő odaadó és szakszerű munkájának köszönhető a megélhetésüket alig biztosító jövedelem és a családi és magánéletüket sem kímélő többletmunkaidő teljesítése mellett. Éppen azért indították el harcukat, hogy az ellátottak jogait valóban lehessen biztosítani, és folyamatosan álljon rendelkezésre megfelelő képzettségű, számú és kapható, lelkes és nem elfásult személyzet. A képviselt dolgozók eddig is maximális felelősséggel és szaktudással végezték, és végzik a munkájukat. E mellett méltatlannak tartják, hogy a kérelmezett az ellátotti csoportok súlyos veszélyeztetettségére utalva próbálja alapvető jogukat csorbítani, miközben éppen az általuk képviseltnek meg-erejükön felül mindent az ellátottakért.

A kérelmezett másodlagos igényével összefüggésben kiemelték, hogy az csak az egyes konkrét ellátási területeket, és azokat is csak részben támadja. Nem tér ki a fellebbezés a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásra, és a szociális alapszolgáltatásokra.

A bölcsődékre és az egyéb napközbeni ellátást végző intézményekre vonatkozóan azért nem tudták elfogadni a kérelmezett álláspontját, mert a lakosság számára végzendő alapvető szolgáltatás és az önkormányzatok számára előírt alapvető feladatok fogalma nem azonos kategória. Az önkormányzatok kötelező feladatai egy állami munkamegosztást szabályoznak, s nem alapvető emberi jogokat, de nem is a lakosság részére a sztrájk törvény értelmében végzett alapvető szolgáltatások körét. A Gytv. 94. § (2) bekezdése a gyermekjóléti alapellátások körében az önkormányzatok által kötelezően és nem kötelezően ellátandó feladatokról rendelkezik. Ennek keretében csak a tízezernél több állandó lakosú település kapcsán írja elő egyáltalán bölcsőde fenntartását, míg az e lakosságszám alatti települések esetében nincs ilyen kötelezettség. E felett pedig a lakosságszám növekedéséhez igazodóan további ellátási formák működtetése is lehetséges, illetve szükséges. A bölcsődei ellátás nem az egész lakosságot érintő alapvető szolgáltatás, és még ott sem folyamatos, ahol az önkormányzatok számára kötelező. Az ellátást csak nyitvatartási időben, a hét öt napján kell biztosítani, és a szolgáltatás akár több hétre is megszakítható. Az, hogy nem nélkülözhetetlen ellátás alátámasztja az is, hogy a 0 – 3 éves korú gyermekek felügyeletére az anyák, vagy más családtagok részére egyéb lehetőséget is biztosítanak a törvények. Az Alaptörvény XVI. cikkének (3) bekezdése a szülők alapvető kötelezettségévé teszi a kiskorú gyermekükről való gondoskodást, így ez jelzi, hogy ezen korosztályú gyermekekről való gondoskodás nem tartozik az önkormányzat által biztosítandó alapvető feladatok közé. A bölcsődei ellátás biztosítása a gyakorlatban sem fedli le az érintettek teljes körét, amit a KSH adatai is alátámasztanak. Mind ebből pedig az a következtetés vonható le, hogy a 0 – 3 éves korú gyermekek napközbeni ellátása az

állam, illetve az önkormányzatok által fenntartott intézményekben nem minősíthető alapvető szolgáltatásnak sem a jogszabályi előírások, sem pedig a gyakorlat alapján. Miután a fellebbezés nem érinti, a kérelmezett nem vitatja azt a másik érvéket, hogy a bölcsődés korú gyermekek esetében nincs lehetőség semmilyen ellátás biztosítására.

A bentlakást nyújtó intézményekkel (elsőfokú végzés VI.) kapcsolatban a fellebbezés csak két ponttal foglalkozik. Az állandó felügyelet helyetti szakmai felügyeletre történő hivatkozás nem életszerű, és nem szakszerű. Ezen intézmények feladatuknál fogva elsősorban a család, az otthon pótlását hivatottak biztosítani. A családi, otthoni körülmények között sincs biztosítva állandóan személyre szabott szakszerű ellátás. A szakápolási feladatok elvégzésére vonatkozóan a még elégséges szolgáltatások körében az elsőfokú bíróság rendelkezett, amit fellebbezéssel nem támadtak. E miatt ez a fellebbezési rész értelmezhetetlen, mert nem derül ki belőle, hogy a kérelmezett a szakmai felügyeletet, vagy lényegében az elsőfokú végzéssel megegyező ellátás biztosítását kéri.

A gyermekek szociális intézményben történő ellátására vonatkozóan a fellebbezés az elsőfokú végzés indokolásának VI. pontjában tárgyalt bentlakást nyújtó intézményekhez kötődően tesz észrevételeket. A fellebbezés ezen pontja teljesen alaptalan, mivel a még elégséges szolgáltatások köréből teljesen kivételre került az összes gyermekvédelemmel kapcsolatos intézmény, mert ezeken a területeken sztrájkolni nem kívánnak. Így nincs szükség az írt aggályok vizsgálatára. Az egyéb bentlakást nyújtó intézményekkel kapcsolatban megfogalmazottakra az elsőfokú bíróság rendelkező részében szereplő módosítás megnyugtató választ ad, a sztrájk idejére is biztosítja a szakszerű ellátást.

A házi segítségnyújtás körében a fellebbezés csak a váladékkal szennyezett ágy áthúzásának írásban történő rögzítését hiányolta, valamint a váladékok közé sorolta a nagyfokú izzadást is. A felvetés azért nem helytálló, mert a végső javaslatukban vállalták a sztrájk idejére a váladékkal szennyezett ágy áthúzását. A külön kiemelt izzadás, mint váladék azért szakszerűtlen észrevétel, mert a szakmai protokoll az izzadást is váladékozásnak tartja.

A hajléktalanok nappali ellátása esetében a fellebbezési érvelés teljesen életszerűtlen. A hajléktalan emberek nem tartózkodnak egész nap a melegedő helyiségekben, azok mellett, vagy azok közelében, így sztrájk idején kívül sem a melegedőkben veszik igénybe az illemhelyeket. A nyilvános illemhelyek léte és elhelyezkedése nem lehet érv a szociális ágazat dolgozói sztrájkjogának korlátozására. A személyes tisztálkodás és a ruházat tisztítása, valamint az étkezés körében teljes egészében oszttják az elsőfokú bíróság jogszabályon alapuló álláspontját. Bár a hajléktalan személyek közösségi életének biztosítása fontos társadalmi feladat, de a tapasztalatok szerint ennek színtere nem a nappali melegedő. Nappal a hajléktalan emberek vagy dolgoznak, vagy a megélhetésük forrását keresik. Amennyiben bármilyen ok miatt az életük veszélyeztetése indokolja a nyitva tartást azt a még elégséges szolgáltatás biztosítja.

A még elégséges szolgáltatás biztosítása kapcsán nem lehet csak a sztrájkjal érintett intézmények által nyújtott szolgáltatást vizsgálni, hanem azt is figyelembe kell venni, hogy ezeknek a szolgáltatásoknak, ellátásoknak a biztosítására van-e más módon lehetőség. A nyújtott szolgáltatások körében is csak az alapvető szolgáltatások azok amelyekre vonatkozóan egy legalább minimális, még elégséges szolgáltatási szintet fenn kell tartani. Javaslatuk az alapvető szolgáltatások fenntartását minden időtartamú sztrájk esetére biztosítja. A nem alapvető szolgáltatások pedig más forrásból is igénybe vehetőek, ahogyan azt az elsőfokú végzés is tartalmazza, vagy más módon is megoldhatóak az állam vagy az önkormányzat eszközeivel.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az irányadó tényállást, és helytálló az abból levont jogi következtetése és a kapcsolódó indokolása is.

A fellebbezéssel kapcsolatban a másodfokú bíróság az alábbiakra kíván rámutatni:

Az Alaptörvény XVII. cikk (2) bekezdésében biztosított munkabeszüntetés jogát a Sztrájtörvény 3. § (2) és (3) bekezdése korlátozza, amikor kimondja, hogy meghatározott szerveknél – az igazságszolgáltatási szerveknél, a Magyar Honvédségnél, a rendvédelmi, rendészeti szerveknél és a polgári nemzetbiztonsági szolgálatoknál, illetve korlátozásokkal az államigazgatási szerveknél – nincs helye sztrájknak, illetve tilalmazza azt abban az esetben is, ha az az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan veszélyeztetné, vagy elemi kár elhárítását gátolná.

További korlátozást fogalmaz meg az Sztv. 4. § (2) és (3) bekezdése amely szerint annál a munkáltatónál, amely a lakosságot alapvetően érintő tevékenységet végez – így különösen a közforgalmú tömegközlekedés és a távközlés terén, továbbá az áram, a víz, a gáz és egyéb energia szolgáltatását ellátó szerveknél –, csak úgy gyakorolható a sztrájk, hogy a még elégséges szolgáltatás teljesítését ne gátolja, a még elégséges szolgáltatás mértékét és feltételeit ha törvény nem állapítja meg a sztrájkot megelőző egyeztetés során kell rendezni.

Bár az Alkotmánybíróság 1992. évi 673/B/1990. határozatában írta le, de a mai napig érvényes, hogy a sztrájkjog a munkaviszonyban állók részére jelent biztosítékot azokban az esetekben, amikor a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, az egyenlő munkáért egyenlő bérhez, valamint a pihenéshez, a szabadidőhöz és a rendszeres fizetett szabadsághoz való jogok valamelyikével nem élhetnek, illetve azokat nem érvényesíthetik. Alapvető jogelv, miszerint mindenki úgy és olyan mértékben gyakorolhatja saját jogait, hogy ennek során mások jogait ne sértse. Minden egyes alapvető jog gyakorlásának korlátját mások alapvető jogai képezik.

A kérelmezett javaslata a kérelemmel érintett körben csaknem a sztrájkjog tilalmát jelentené. Amennyiben a jogalkotó a szociális szolgáltatások körében nem tartotta volna elfogadhatónak a sztrájkot, abban az esetben az törvényi tilalomként jelenne meg. Ennek hiányában a még elégséges szolgáltatás lehet az a tényező, amely a sztrájkjognak meghatározott módon korlátot szab. A törvényi szabályozásból következően azonban a jogalkotó a még elégséges szolgáltatásban való megállapodás követelményét alapvetően azon munkáltatók esetében írta elő, ahol a lakosság, és a gazdaság teljes, vagy majdnem teljes köre érintett lehet. A kérelmezőkkel kapcsolatos munkáltatók ebbe a körbe nem esnek bele, de nem vitatható, hogy az általuk folytatott tevékenység az állampolgárok jól körülhatárolható részének életét jelentősen érinti, befolyásolja. A kérelmezők nyilvánvalóan ezt szem előtt tartva adták meg ajánlatukat. Ez az ajánlat megfelelt annak az elvárható követelménynek, hogy sztrájk esetén az azzal érintettek arról tájékozódjanak, és az igénybe vevők élete, egészsége ne legyen veszélyeztetett.

A leírtakból következően tehát a sztrájk joga olyan alapvető, adott esetben munkavállalói jog, amelyet kiüresíteni nem lehet, azaz a még elégséges szolgáltatás követelménye címén a majdnem teljes szolgáltatás nem elvárható. A két elvárás egyensúlyát kell megteremteni, amelynek a kérelmezők ajánlata megfelelt, és az elsőfokú bíróság azt kisebb módosítások mellett helytállóan fogadta el. A társadalom működéséhez hozzátartozik a szolidaritás, azaz az egyénnek, a

csoportoknak, a társadalmi rétegeknek egymással szolidárisnak kell lennie, és ennek kölcsönösségi alapon kell működnie. Ennek következményeként viselni kell a másik sztrájkját mindaddig amíg az jogszerű keretek között folyik, az életet, az egészséget, a testi épséget vagy a környezetet közvetlenül és súlyosan nem veszélyezteti, vagy elemi kár elhárítását nem gátolja.

A Kúria is az 1/2013. (IV. 8.) KMK vélemény II/3. pontja alatt hangsúlyozta, hogy a még elégséges szolgáltatásról való egyeztetés nem irányulhat a sztrájk megakadályozására teljesíthetetlen, a sztrájk célját ellehetetlenítő ajánlat tételével.

A fentiekből következően nem osztotta a másodfokú bíróság a kérelmezett azon álláspontját, mely szerint szociális, gyermekjóléti – gyermekvédelmi területen a még elégséges szolgáltatások körét az egyes szakmai előírások teljes körű betartása jelentheti.

Nem volt megalapozott a kérelmezett fellebbezése az egyes szolgáltatásokat érintően sem.

A bölcsődei ellátás vonatkozásban a kérelmezett arra hivatkozott, hogy nem helytálló az elsőfokú bíróság azon álláspontja, mely szerint az ne tartozna az állam, így az önkormányzat alapvető feladatai közé. A Gytv. 94. § (2) bekezdése ezzel szemben a gyermekek napközbeni ellátásának biztosítását, megszervezését a települési önkormányzat kötelező feladatai közé sorolja.

Ezen kérelmezeti érvelést a másodfokú bíróság nem osztotta. A Gytv. 94. §-a a települési önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat, fővárosi kerületi önkormányzat feladatává teszi a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítését, és működtetését, a területen lakó gyermekek ellátásának megszervezését. Ennek keretében biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint ha nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást. Az egyes működtetendő intézmények a lakosság számától függenek.

A szabályozásból következően osztható volt a kérelmezők ellenkérelmében kifejtettek, miszerint az alapvető feladat és az alapvető szolgáltatás nem azonos fogalom. Miután a bölcsődei ellátás nem alapvető szolgáltatás, és a 0 – 3 éves kisgyermekes esetében a még elégséges szolgáltatás értelmezhetetlen, kivitelezhetetlen, megalapozottan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ezen a területen az elégséges szolgáltatás adásának kötelezettsége nem áll fenn. Hangsúlyozandó az is – egyetértve a kérelmezőkkel –, hogy az ellátást nem teljes évben biztosítják, így a sztrájk nem állítja az azt igénybe vevőket megoldhatatlan feladat elé.

A bentlakás nyújtó intézmények körében a kérelmezett által kifejtettek azért nem voltak figyelembe vehetőek, mert a kérelmezők javaslata minden olyan élethelyzetet kezelt, amely az ellátottak életét, egészségét, testi épségét, vagy a környezetüket veszélyeztetné. A vállalt feladatokat elemezve egyértelműen megállapítható, hogy a 2 órát meghaladó idejű sztrájk esetében az egyébként is jelentős mértékében ellátni vállalt feladatok köre tovább bővül.

A gyermekek bentlakásos szociális intézményben történő ellátásával kapcsolatban pedig a fellebbezés azért volt alaptalan, mert a kérelmezők – az ellenkérelmükben is rögzítve – ezen a területen sztrájkolni nem kívánnak, valamint a VI. ponttal összefüggésben, a 8. számú melléklet alá nem értettek olyan intézményt, amely gyermekekre vonatkozna.

A II. Házi segítségnyújtás esetében a kérelmezetti támadás azért nem volt figyelembe vehető, mert a kérelmezők testvadászat alatt az izzadságot is értették.

A V. Hajléktalanok nappali ellátása körében a fellebbezésben sérelmezésre került, hogy sztrájk idején a nappali melegedőbe nem lehet bejutni, így a hajléktalan ember nem tudja megoldani a tisztálkodását, ruházata tisztítását, nincs lehetősége a közösségi életre, a kiegészítő étkezésre, és az illemhely használata sem megoldott. Az e körben előadottak azért nem foghattak helyt, mert az

érintett személyek döntő többsége nappal nem tartózkodik ezekben a helyiségekben, az alapvető szolgáltatások pedig biztosításra kerülnek.

A fentiekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését a 105/1952. (XII. 28.) MT rendelet 13.§ (3) bekezdése alapján alkalmazandó 1952. évi III. törvény – a Polgári perrendtartásról, a továbbiakban Pp. – 259.§ és 253.§ (2) bekezdése értelmében helybenhagyta. Az egyértelműség, végrehajthatóság és a vita elkerülése végett indokoltnak találta az elsőfokú bíróság határozata rendelkező részének pontosítását, illetve a perköltség esetében a nyilvánvaló elírás kijavítását.

A sikertelenül fellebbező kérelmezett a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles viselni a kérelmezők másodfokú költségét, melynek összege a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) - (5) bekezdése szerint került meghatározásra 5 órai munka alapul vételével.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5.§ (1) bekezdés alapján a felek személyes illetékmentességet élveztek, így a le nem rótt illeték, a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése, 14. §-a értelmében az állam terhén marad.

A végzés elleni fellebbezés elbírálására a Pp. 257.§ (1) bekezdésének megfelelően tárgyaláson kívül került sor.

Budapest, 2015. június 30.

Aranyosné dr. Váradi Erzsébet s. k.
a tanács elnöke, előadó bíró

dr. Takács Andrea s. k.
bíró

dr. Bérces Nóra s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

